

2. Єрмакова С. М. Розвиток креативного мислення учнів початкових класів.

<http://klasnaocinka.com.ua/en/article/rozvitok-kreativnogo-mislennya-uchniv-pochatkovikh.html>.

3. Павленко В.В. Педагогічні умови для розвитку креативності учнів у сучасному педагогічному процесі. *Проблеми освіти: збірник наукових праць*. ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України. – Вінниця: ТОВ «Нілон-ЛТД», 2018. – Вип. 88 (частина 2). 246 с. С. 138-148.

4. Черноус В. Творчі здібності особистості: визначення, сутність, структура. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2012. № 5. (ч. 1). с. 82-87.

5. Шрагіна Л. І. Технологія розвитку креативності. Київ: Шк. світ, 2010. 160 с.

Людмила ОСТАПКО,

асистент кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти
Обласного коледжу „Кременчуцька гуманітарно-технологічна
академія імені А. С. Макаренка” Полтавської обласної ради
м. Кременчук, Україна

Тетяна ГОДЗЬ,

викладач циклової комісії фахових методик початкової освіти
Обласного коледжу „Кременчуцька гуманітарно-технологічна
академія імені А.С. Макаренка” Полтавської обласної ради
м. Кременчук, Україна

ХУДОЖНЯ ПРАЦЯ ЯК ЗАСІБ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Сучасний етап розвитку освіти в Україні потребує створення належних умов освітнього процесу для кожної дитини незалежно від її загальних і спеціальних потреб, особливостей соціалізації, культурного рівня, ціннісних орієнтацій. Державна система залучення дітей з особливими освітніми

„Актуальні питання сучасної педагогіки: творчість, майстерність, професіоналізм”

потребами до навчання і спілкування з однолітками, до участі в житті закладу освіти є актуальною проблемою сучасності.

Дослідження вітчизняних і закордонних науковців підтверджують думку про те, що в освітньому середовищі є важливою і необхідною організація діяльності дітей з різним рівнем здібностей, ціннісними орієнтаціями, особливими потребами. Для успішної соціальної інтеграції дітей з різними особливостями розвитку існує потреба створення та удосконалення сприятливих умов психолого-педагогічного супроводу та корекційно-компенсаторної роботи. Це сприятиме набуттю такими вихованцями соціального досвіду, всебічного розвитку особистості, навичок саморегулювання поведінки та міжособистісної взаємодії. [9, с. 172]

В роботах вітчизняних науковців А. Колупаєвої, М. Малофєєва, Н. Назарової, Н. Шматко, М. Чайковського та інших, а також закордонних учених: Ч. Веббер, Т. Лорман, Т. Міттлер, Д. МакГі Річмонд, К. Стафофорд, Д. Рубейн, С. Хайнес, Д. Харві наголошується на необхідності інтегрувати дітей з особливими освітніми потребами в освітню, соціальну і культурну сферу життя суспільства.

Надання практичної допомоги особам з особливими потребами, питання успішної інклюзії та її умов, включення таких дітей до освітнього процесу та інтеграції їх в суспільне життя розглядаються у дослідженнях І. Бгажної, В. Бондаря, Л. Волкової, І. Гілевич, В. Засенка, О. Мастюкова, Г. Махортової, А. Московкіна, Т. Сак, В. Синьова, Л. Тигранової, Л. Шипіциної.

Провідні світові освітні тенденції базуються на всебічному розвитку особистості, створенні умов для цього процесу. Сучасна система надання освітніх послуг має в своєму арсеналі велику кількість напрямів, методів і засобів розвитку особистості, розширюється мережа закладів освіти нового типу, освітні заклади отримують свободу у розробці і використанні авторських програм, впровадженні інноваційних технологій. [2, с. 304].

На думку батьків дітей з особливими освітніми потребами, для їхніх дітей важливим є спілкування з однолітками, успішне навчання, особисті досягнення, яких можна досягти в умовах навчального закладу.

Інтеграція та соціалізація дітей з особливими потребами вимагає зміни ставлення до таких дітей, їх підтримки різноманітними видами матеріальної і гуманітарної допомоги, професійно-освітньої і соціально-побутової реабілітації, що сприятиме отриманню знань, розвитку здібностей і особистих якостей для реалізації потреб особистості.

Процес навчання дітей основам трудової діяльності потребує врахування особливостей рухових порушень та дотримання індивідуального підходу до можливостей кожної окремої дитини. Відповідна робота тісно пов'язана з розвитком дрібної моторики, корекцією рухових порушень і повинна проводитись з поетапним ускладненням.

Для дітей дошкільного віку художня праця є тим видом діяльності, де найкраще видно результат. Він передбачає використання різноманітних матеріалів (папір, глина, тканина, нитки, природні і залишкові матеріали) та інструментів (ножиці, пензлики...). Відповідно, широким буде перелік виробів для близьких і знайомих, святкове оздоблення, предмети для ігор.

Виконуючи прості дії, діти спостерігають процес створення виробу, дізнаються про можливості його використання, отримують насолоду від результату своєї діяльності, розвивають сенсорні відчуття та моторні навички, моральні якості.

Заняття з художньої праці сприяють розвитку уваги, спостережливості, естетичних почуттів, формують корисні практичні навички, дають знання про властивості різних матеріалів. Дитячий результат викликає захоплення дорослих, що підсилює самоствердження дитини, пробуджує впевненість у своїх силах.

На заняттях художньою працею через загальний розвиток формується самостійність дітей завдяки роботі з різноманітними конструкційними матеріалами. Інтегральна взаємодія пізнавальної та продуктивної функцій в

„Актуальні питання сучасної педагогіки: творчість, майстерність, професіоналізм”

процесі таких занять забезпечують процес переходу засвоєння знань в самостійне застосування їх на практиці. Завдяки великій кількості варіантів матеріалів, легкому перетворенню та абстракції діти набувають навички самостійності, мають можливість проявляти ініціативу та творчість.

Діти з особливими освітніми потребами часто мають проблеми із спілкуванням і співпрацею з іншими дітьми, тому основним організатором їхніх дій виступає дорослий.

При організації занять художньої праці дитина має можливість навчитися взаємодіяти з дорослими та однолітками у колективі: вітатися, висловлювати прості прохання про допомогу, виконувати прості доручення, просити вибачення, прощатися.

На початковому етапі залучення дітей з ООП до художньої праці діти можуть експериментувати з різними видами паперу, вивчаючи його властивості. Вони можуть діяти самостійно, спільно з дорослим, або спільно з іншими дітьми. У таких випадках педагогічний працівник має підтримати бажання дітей, залучити їх до спільних дій, використовуючи сюжет казки чи історії.

При навчанні дітей аплікації використовують паперові серветки, папір, картон різних кольорів, на який може бути нанесений контур знайомих для дітей зображень, клейстер. Прості роботи, які виконують діти, дають змогу навчитися орієнтуватися на аркуші паперу, розрізняти кольори та форми, створювати нескладні композиції.

Поступово розширюють практичне експериментування з папером: до м'яких видів паперу додають більш цупкий, пропонують змочити різні види паперу, визначити, на якому папері краще малювати олівцями, фломастерами, фарбами.

Вихователь, пропонуючи роботу з різними видами паперу, має звертати увагу дітей на форми, які вони отримують, розриваючи або жмакаючи папір.

У подальшому, педагог навчає дитину різати ножицями, охайно користуватися клеєм і пензликом, разом виконувати аплікаційні роботи. Добре,

якщо дитина відчуватиме підтримку і щире бажання дорослого творити разом. Підтримка дитини, активна участь у її творчій діяльності слугує міцною основою щирих стосунків.

Іншим видом художньої праці, яким залюбки займаються діти, є ліплення. Солоне тісто або глина є досить зручним матеріалом у створенні виробів. Сенсорний досвід дитини поповнюється новими відчуттями від роботи з цими матеріалами, потреба фіксувати свою увагу на дотриманні інструкції сприяє пізнавальному розвитку, а взаємодія з дорослим та однолітками у процесі виконання або подальшого використання виробу збагачує соціальний досвід. Вільна у своїх діях дитина починає отримувати задоволення від художньої праці, а відсутність трудових навичок замінює фантазуванням та створенням ігрової ситуації.

Залучення дитини до виготовлення простих дидактичних посібників шляхом вирізування, приклеювання, розфарбовування окремих деталей у спільній діяльності з дорослими формує сенсорно-пізнавальні уміння, уміння планувати роботу, взаємодіяти і комунікувати.

Досить цікавим матеріалом для творчості дітей з особливими потребами є природні матеріали. Доцільним є колективне збирання каштанів, жолудів, шишок, горіхів, листя. Це сприятиме розвитку дитячої творчості та колективізму.

Одним із видів занять з художньої праці є конструювання з викидних матеріалів. Доцільно буде спонукати дітей використовувати вторинну сировину для виготовлення споруд колективно та створювати вироби однакового змісту. Така діяльність потребує обговорення з іншими членами мікрогрупи.

Отже, елементи художньої праці, що використовуються у дошкільних закладах освіти, розвивають і вдосконалюють базові навички, необхідні для навчання у школі, самоконтроль, самообслуговування та соціальні навички. Отриманий дитиною життєвий досвід є результатом взаємодії самої дитини з предметним та соціальним оточенням. Активність дорослих, що знаходяться поряд з дитиною, є важливим у процесі її соціалізації, адже найважливішим

„Актуальні питання сучасної педагогіки: творчість, майстерність, професіоналізм”
завданням для кожної дитини є налагодження соціальних стосунків, що є невід’ємною складовою людського життя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Фасолько Т., Врочинська Л., Пехарєва А. Професійна підготовка вихователя ЗДО до діяльності в умовах інклюзивної освіти. Актуальні питання гуманітарних наук. 2023. Випуск 63. Том 2. С. 294-300

2. Коробко Ю. В., Остапко Л. О., Бровата О.Б., Дорошенко Т.М., Ільченко О.В. Підготовка майбутніх вихователів ЗДО до професійної діяльності в умовах інклюзивної освіти. Актуальні питання у сучасній науці: № 9(15) 2023.

3. Сорочан М. П. Готовність майбутніх вихователів до інклюзивного навчання як результат професійної підготовки. Збірник матеріалів ІХ Міжнародної науково-практичної конференції „Study of world opinion regarding the development of science”. Прага, 2022. С. 456-460.

Вікторія МАЦЬКО,

старший викладач кафедри педагогіки,

психології та дошкільної освіти

Обласного коледжу „Кременчуцька гуманітарно-технологічна

академія імені А.С. Макаренка”

Полтавської обласної ради

м. Кременчук, Україна

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Сучасний етап модернізації системи освіти характеризується посиленням уваги до особистості, спрямуванням зусиль педагогів на розвиток творчого потенціалу учасників освітньо-виховного процесу. Таким чином, сучасність є одним з передових напрямків розвитку людства. Вищому закладу освіти